

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká rozvojová agentura

**Závěrečná zpráva projektu
za období 1. 1. – 31. 12. 2017**

**v rámci dotačního titulu Posilování kapacit a partnerství NNO
v oblasti Odborné kapacity a podoblasti Partnerství
na rok 2017**

EPDET CZ – Česká evaluační škola

1. 1. 2017 – 31. 12. 2017

Development Worldwide, z.s.

Název projektu: Vychází z označení tématu spolupráce schváleného v Plánu ZRS (resp. vyhlášení dotačního titulu) EPDET CZ – Česká evaluační škola		Číslo projektu / číslo rozhodnutí o dotaci: 15/2017/07
Místo realizace projektu: země / lokalita, v níž je projekt realizován Česká republika, Slovensko	Cílová skupina projektu: kdo je hlavním příjemcem výstupů projektu Přímá cílová skupina projektu: Lektoři, facilitátoři a organizátoři evaluačních školení; a jejich cílové skupiny: evaluátoři, projektoví manažeři, zadavatelé a uživatelé evaluací ze všech sektorů Koneční příjemci přínosů projektu: Obyvatelé a instituce v zemích realizace hodnocených rozvojových intervencí	
Gestor projektu: Česká rozvojová agentura	Sektorová orientace projektu: Posilování kapacit a partnerství NNO (oblast odborné kapacity a partnerství)	
Datum zahájení projektu: měsíc / rok Leden 2017	Datum ukončení projektu: měsíc / rok Prosinec 2017	
Celková výše prostředků určená dotačními rozhodnutími ze ZRS ČR na projekt na celou dobu realizace (Kč): 250 000 Kč	Celková výše prostředků včetně spolufinancování na projekt na celou dobu realizace (Kč): 369 000 Kč	
Výše prostředků určená dotačními rozhodnutími na příslušný rok realizace projektu: 250 000 Kč	Výše prostředků včetně spolufinancování na příslušný rok realizace projektu: 369 000 Kč	
Skutečně spotřebovaná výše prostředků ze ZRS ČR za příslušný rok: 250 000 Kč	Skutečně spotřebované prostředky včetně spolufinancování za příslušný rok: 384 617 Kč	
Realizátor projektu: organizace / odpovědný řešitel (jméno, adresa, kontakty): název, typ, poštovní a webová adresa organizace; jméno a pozice odpovědného řešitele, telefon, fax, e-mail Development Worldwide, z.s. DWW, Máchova 469/23, 120 00 Praha 2, www.dww.cz Odpovědný řešitel: Mgr. Daniel Svoboda, předseda spolku tel.: 724 179 562, fax: 222 519 580, e-mail: svoboda@dww.cz		
Místo, datum, jméno a podpis zpracovatele zprávy – odpovědného řešitele: Praha, 15. 1. 2018 Mgr. Daniel Svoboda		
Potvrzení o přijetí zprávy gestorem: (místo, datum, jméno a podpis odpovědného pracovníka gestora):		

EPDET CZ – Česká evaluační škola / Roční zpráva

1. Shrnutí (max. 2500 znaků včetně mezer u průběžné zprávy, max. 2 strany u závěrečné zprávy)

1.1. Kontext projektu – relevance (základní zdůvodnění relevance projektu, zvolený přístup, způsob financování – veřejná zakázka nebo dotace, přehled hlavních cílových skupin)

Pravidelná letní evaluační škola EPDET – European Program for Development Evaluation Training je zaměřená na podporu evaluačních kapacit, mezisektorové spolupráce a vzájemného sdílení zkušeností.

Hodnocení EPDET 2016 potvrdilo nutnost formalizovat postupně zaváděné změny. V roce 2017 jsme proto upravili školící moduly a jejich nadstavbové části a zapojili nové lektory. Upravené moduly převzaly hlavní principy čtyřtýdenního tréninku IPDET (International Program for Development Evaluation Training) a současně aktualizovaly informace a přístupy, aby formát mini-IPDET zůstal relevantní alternativou IPDET na regionální nebo národní úrovni.

V průběhu března 2017 Carleton University Ottawa odstoupila od organizování IPDET. Proto jsme na začátku června 2017 oficiálně předložili Světové bance společnou nabídku s Českou zemědělskou univerzitou v Praze (ČZU) na organizaci IPDET od roku 2018 v České republice. Přestože podle předběžných informací byla vybrána jiná hostitelská země, aktuální vývoj potvrdil vysokou relevanci našeho projektu.

1.2. Stručná informace o realizátorech a partnerech projektu

Realizátorem byl Development Worldwide, z.s. (odpovědní řešitelé Daniel Svoboda, Dmitrij Švec a Petr Honskus). Hlavními partnery projektu byly: program IPDET, mezinárodní evaluační asociace IDEAS, Česká evaluační společnost (ČES), Slovenská evaluační společnost (SES) a nově ČZU (se kterou jsme spolupracovali na potenciálním převzetí IPDET a také na přípravě a prezentaci nových školících modulů projektového managementu, monitoringu a evaluací pro studenty bakalářského a magisterského studia a zahraniční stipendisty).

1.3. Záměr, cíle a klíčové výstupy projektu (míra či pravděpodobnost jejich dosažení, základní komentář k logické stavbě – případně rekonstrukce intervenční logiky v příloze)

Záměrem (očekávaným dopadem) projektu je uplatnění získaných znalostí, dovedností a zkušeností při zlepšování kvality evaluací v zemích a institucích reprezentovaných absolventy školení EPDET/IPDET, resp. absolventy souvisejících školících programů. Historická zkušenost (EPDET probíhá od roku 2007) a také pozitivní hodnocení ze strany absolventů kurzů realizovaných v roce 2017 potvrzuje vysokou pravděpodobnost naplnění tohoto záměru, tedy využití nových evaluačních znalostí a schopností.

Střednědobým cílem byl pokračující zájem o daný typ školení. Dosavadní ohlasy (včetně naplnění kapacity EPDET 2017) a zájem o absolvování dalších kurzů naplnění tohoto cíle potvrzují. Bezprostředním cílem bylo uznání nového školícího systému ze strany spoluředitelů IPDET a Správní rady IDEAS a zachování garance těchto renomovaných institucí. Absolventům EPDET 2017 bylo opět nabídnuto bezplatné roční členství v asociaci IDEAS a byli zařazeni na listserve IPDET. Dvoudenní trénink „Evaluační minimum“ se navíc stal součástí nabídky certifikovaných školení České evaluační společnosti. Dva související školící programy probíhají na ČZU. Cíle projektu tedy byly naplněny již v roce 2017. V projektové logice (viz příloha 7.2) nebylo nutné provést žádné změny, pouze některé aktivity a výstupy byly realizovány ve větším rozsahu.

Hlavním výstupem projektu je soubor školících modulů a doprovodných materiálů nejen pro týdenní letní školu EPDET, ale také pro další formáty školení od rozsahu 3 hodin po semestrální kurzy na vysoké škole (a to v české i anglické verzi). Doprovodným výstupem bylo zapojení dalších českých lektorů.

1.4. Stručné hodnocení dosavadního průběhu projektu (porovnání s plánem, klíčové předpoklady a rizika s vlivem na realizaci nebo výsledky projektu, neočekávané problémy či přínosy)

Realizace projektu probíhala v souladu s plánem, aktivity byly rozšířeny o novou dimenzi týkající se potenciálního převzetí celého programu IPDET (byť naše nabídka nebyla přijata s ohledem na minimální

možnost spolufinancování programu ze strany České republiky). V mnohem větším rozsahu, než bylo předpokládáno, proběhlo testování nových školících modulů:

- Dne 29. 5. 2017 se v Praze uskutečnil pilotní tříhodinový workshop „Teorie změny a logický rámec“ před výroční konferencí ČES (česká verze, 32 účastníků).
- Dne 25. 7. 2017 proběhlo v Praze celodenní školení na téma „Teorie změny“ pro pracovníky mezinárodní neziskové organizace Light for the World (anglická verze, 8 účastníků).
- Dne 27. 7. 2017 proběhlo ve Valticích celodenní školení „Teorie změny a logický rámec“ pro rozvojové pracovníky neziskového a soukromého sektoru na podobné téma (česká verze, 16 účastníků).
- Ve dnech 17. – 22. 9. 2017 bylo testováno 10 upravených modulů na letní škole EPDET v Bratislavě (anglická verze, 48 účastníků).
- Od října do prosince 2017 probíhal semestrální kurz „Project Management and Planning in Developing Countries“ (s týdenní alokací 1,5 hodin cvičení pro 4 skupiny studentů a 1,5 hodiny společných přednášek) na Fakultě tropického zemědělství České zemědělské univerzity v Praze; evaluacím byly věnovány poslední tři moduly (anglická verze, 50 studentů).
- Paralelně na stejné fakultě probíhal semestrální kurz „Monitoring and Evaluation of Projects“, který převzal všechny upravené moduly EPDET 2017 (anglická verze, 25 studentů).
- 11. – 12. 12. 2017 se v Praze uskutečnil pilotní ročník certifikovaného dvoudenního školení České evaluační společnosti „Evaluační minimum“ (česká verze, 11 účastníků).

V průběhu roku došlo ke změně na pozici jednoho z expertů/konzultantů projektu – od října 2017 nahradil Dmitrije Švece (který nyní pracuje v zahraničí) další člen Development Worldwide Petr Honskus.

1.5. Informace o případných úpravách smluv či dotačních rozhodnutí

Úprava dotačního rozhodnutí nebyla potřebná.

1.6. Závěry průběžného monitoringu a doporučení pro další období (u závěrečné zprávy doporučení týkající se udržitelnosti výsledků a replikovatelnosti zvoleného přístupu)

Hlavní podklady pro školení formátu IPDET byly dokončeny již v červenci a srpnu 2017 a testovány na EPDET 2017 v Bratislavě v září 2017. Kromě modulů IPDET proběhla také příprava nových školících modulů pro semináře a cvičení na ČZU, které byly pilotovány v období října až prosince 2017. Kratší školící moduly byly připraveny a testovány v průběhu května až prosince 2017. U všech školících modulů byla na konci roku 2017 provedena jejich aktualizace na základě zpětné vazby lektorů i absolventů školení. Upravené moduly IPDET jsou sdíleny s hlavními lektory – Ray C. Ristem a Lindou G. Morra Imas. Paralelně byl připraven nový program školení EPDET 2018, které se v případě dostatečného počtu registrovaných uskuteční v září 2018 v Praze.

Všechny aktivity a výstupy projektu byly tedy naplněny, resp. byl významně překročen jejich plánovaný rozsah. Velký zájem o realizovaná školení a jejich převládající pozitivní hodnocení ze strany účastníků indikuje udržitelnost výsledků.

Důležitým faktorem pro replikovatelnost školících modulů je zapojení dalších českých lektorů. Členy projektového týmu Daniela Svobodu a Dmitrije Švece doplnili v průběhu roku členové České evaluační společnosti Vladimír Kváča a Lucie Bučinová a dále Petra Chaloupková z České zemědělské univerzity v Praze. Dalším pozitivním faktorem je odborná záštita ze strany všech partnerských organizací (IPDET, IDEAS, ČES, SES a ČZU).

2. Hodnocení realizace projektu (maximálně cca 5 - 10 stran, doplňující informace v přílohách)

2.1. Přehled realizovaných aktivit a výstupů – efektivita (postupně aktualizovaný přehled v tabulce)

Plán aktivit a výstupů	Realizováno (kvantitativní a kvalitativní hodnocení)
<p>1.1 Projednání evaluací školení EPDET Hlavní lektori Ray C. Rist a Linda G. Morra Imas odsouhlasí požadavky na úpravu školících modulů a podmínek jejich autorizace</p>	Ukončeno v souladu s plánem. Výsledky evaluací předchozích školení EPDET byly projednány s oběma hlavními lektory a se zástupci ČES a SES. Byly odsouhlaseny navrhované změny a byl připraven program školení EPDET 2017 v Bratislavě.
<p>1.2 Analýza školícího programu Budou zhodnoceny stávající moduly IPDET a obdobné školící programy a nástroje</p>	Ukončeno v souladu s plánem. Prioritně byly hledány alternativy úprav pro moduly školení formátu EPDET, včetně internetových zdrojů (YouTube, apod.).
<p>1.3 Draft nových modulů V první fázi bude zpracováno 8 modulů, které by mohly být testovány již při EPDET 2017 v Bratislavě, a související podklady pro práci v malých skupinách</p>	Ukončeno ve větším rozsahu. Pro školení EPDET 2017 bylo upraveno 10 modulů: 1 – Introduction, 4 – Theory of change, 5 – Evaluation approach, 6 – Evaluation questions, 7 – Evaluation designs, 8 – Data collection, 9 – Sampling, 10 – Data analysis, 13 – Presenting results a 14 – Evaluation ethics, plus modul bonusového workshopu DG DEVCO (zadávání evaluací). Již před EPDET byly revidovány a konzultovány také zbývající moduly 2 – Driving issues, 3 – Building results-based M&E systems, 11 – Complex interventions a 12 – Managing an evaluation. Byly připraveny případové studie pro práci ve skupinách.
<p>1.4 Testování nových modulů Kordinátor EPDET Daniel Svoboda se bude na bratislavském školení podílet jako facilitátor a lektor; v případě zájmu proběhne testování i při jiných příležitostech</p>	Ukončeno ve větším rozsahu. Workshop zaměřený na teorii změny (kromě prvního testování v prosinci 2016) se uskutečnil před výroční konferencí ČES v květnu 2017 (32 účastníků). Další dvě školení na toto téma proběhla ve dnech 25. 7. v Praze pro Light for the World (anglicky, 8 účastníků) a 27. 7. ve Valticích na akci organizované společností GEOtest (česky, 16 účastníků). Na školení EPDET 2017 v Bratislavě (anglicky, 48 absolventů) doplnil Daniel Svoboda lektory Ray C. Rista a Lindu G. Morra Imas. Dmitrij Švec působil jako facilitátor (mj. připravil krátké testy po ukončení všech přednášek). Od 6. 10. do 22. 12. probíhaly přednášky a cvičení projektového managementu (anglicky, 50 studentů celkem; lektor Daniel Svoboda, na jedné přednášce se podílel Vladimír Kváča) a samostatný kurz monitoringu a evaluací formátu EPDET (anglicky, 25 studentů; lektorka Petra Chaloupková) na ČZU v Praze. 11. – 12. 12. proběhlo v Praze pilotní školení ČES „Evaluační minimum“ (11 účastníků; lektori Vladimír Kváča a Daniel Svoboda). Podklady všech těchto školení včetně dostupných hodnocení jsou uvedeny v přílohové části zprávy (přílohy 7.3a až 7.3h).
<p>1.5 Odborné zhodnocení, oponentura O připomínky budou kromě účastníků jednotlivých školení požádáni zástupci IPDET, IDEAS, SES a ČES</p>	Ukončeno v souladu s plánem. K draftu nových modulů EPDET se vyjádřili oba hlavní lektori IPDET, členové projektového týmu a zástupkyně SES Dagmar Gombitová. Na základě zpětné vazby lektorů i účastníků EPDET 2017

	byly všechny moduly i program následujícího školení EPDET 2018 aktualizovány na konci roku 2017. Programy školení v ČR byly připraveny ve spolupráci s dalšími členy ČES, resp. se zástupci ČZU.
1.6 Dokončení školících modulů Moduly budou zpracovány ve formátu PowerPoint pro prezentace a ve formátu PDF pro tisk; budou sdíleny s lektory a organizátory dalších mini-IPDET	Ukončeno v souladu s plánem. Na konci roku 2017 byla připravena nová verze všech 14 modulů školení formátu IPDET/EPDET a samostatný modul k zadávání evaluací (ve formátech PPT i PDF). Paralelně bylo připraveno několik dalších schémat školení v rozsahu od tříhodinového workshopu po semestrální kurzy. K dispozici je dále 8 základních případových studií pro formát EPDET: 1 – Cambodia (Livelihood), 2 – Jamaica (Health sector support), 3 – South Africa (AIDS awareness), 4 – Jordan (Vocational training), 5 – Kenya (Sesame production), 6 – Ethiopia (Extension services), 7 – Afghanistan (Gender justice), 8 – Sierra Leone (Community Led Total Sanitation). 12 dalších případových studií připravili studenti kurzu projektového managementu na ČZU.
2.1 Práce s lektory Kromě konzultací v česko-slovenském organizačním týmu EPDET projednáme možnosti vyškolení nových lektorů v rámci České evaluační společnosti, včetně případného testování některého z nových modulů při pravidelné výroční konferenci	Ukončeno v souladu s plánem. Modul zaměřený na teorii změny a logický rámec byl testován na workshopu před konferencí ČES dne 29. 5. 2017 (mimo projekt zde proběhl další workshop k zadávání evaluací). Daniel Svoboda a Dmitrij Švec se podíleli na lektorování a facilitaci EPDET 2017. Na školeních ČES (a částečně i ČZU) se podílel Vladimír Kváča a jako facilitátorka Lucie Bučinová. Téma evaluací (dle modulů EPDET 2017) přednáší na ČZU Petra Chaloupková. Daniel Svoboda kromě akcí ČES a EPDET realizoval školení pro Light for the World a GEOTest a dále semestrální kurz projektového managementu na ČZU. Na Kongresu ČES v listopadu 2017 byli členové ČES vyzváni k účasti na přípravě a realizaci dalších školení.
2.2 Příprava nadstavby pro školení Bude zahrnovat případové studie, testy a cvičení pro jednotlivé moduly, příklady konkrétních evaluací (problémů a příkladů dobré praxe), metodické podklady a mj. také upravený hodnotící formulář	Ukončeno v souladu s plánem, resp. nad jeho rámec. Kromě jednotlivých prezentací byly pro všechny moduly připraveny příklady z konkrétních projektů, krátké testy, instrukce pro skupinovou práci a případové studie. Byly upraveny časové alokace pro jednotlivé moduly, resp. pro jednotlivé typy školení. Aktualizovány byly hodnotící a registrační formuláře pro školení EPDET. V průběhu roku jsme rovněž reagovali na informaci, že Carleton University Ottawa odstoupila od pořádání IPDET (informace byla zveřejněna 15. 3. 2017). Po konzultacích s oběma řediteli IPDET a dalšími partnery jsme společně s Českou zemědělskou universitou připravili pro Světovou banku nabídku na převzetí IPDET od roku 2018. Podle předběžných informací však naše nabídka vybrána nebyla.
Výstup - školící moduly a materiály: <ul style="list-style-type: none"> • 15 základních modulů EPDET, se cvičeními a testy ke každé lekci (prezentace PowerPoint s odkazy na 	Všechny připravené moduly byly v průběhu roku testovány. Celkem bylo připraveno: <ul style="list-style-type: none"> • 14 modulů EPDET (dle publikace Světové banky „The Road to Results“) + doplňkový modul pro workshop DG DEVCO k zadávání evaluací (PPT i PDF verze) + úvodní

<p>další, multimediální zdroje)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimálně 8 případových studií pro práci v malých skupinách • Písemné instrukce pro každou fázi práce v malých skupinách, včetně příkladů vzorových formulářů • Harmonogramy školení v několika variantách podle zvolené odborné náplně • Nadstavba: soubor doprovodných dokumentů, testů, dostupných metodik, zdrojů on-line informací 	<p>modul pro seznámení účastníků</p> <ul style="list-style-type: none"> • 8 případových studií pro EPDET, 12 případových studií pro semináře/cvičení na ČZU • Instrukce pro práci v malých skupinách jsou součástí prezentací pro pět hlavních témat: rekonstrukce logického modelu, evaluační otázky, design evaluace, sběr a analýza dat a dokončení evaluační matice, instrukce jsou však doplněny i v dalších relevantních modulech pro případ jejich zařazení do programu • Harmonogram pro EPDET 2017 včetně navazujícího evropského workshopu + harmonogram EPDET 2018, plus programy a prezentace pro tříhodinový workshop + jednodenní školení + dvoudenní školení + pro 10-12 dní (přednášky a cvičení) v rámci semestru na VŠ • V každém modulu byly podle relevance doplněny odkazy na on-line zdroje informací (dokumenty, databáze, softwary, videa). Další doprovodné materiály jsou účastníkům jednotlivých školení poskytovány buď v tištěné podobě (formuláře, testy, cvičení, prezentace, apod.) nebo v elektronické verzi (dokumenty, manuály, publikace, odborné články, příklady projektů, apod.) <p>Elektronické verze všech připravených školících modulů (a programy EPDET 2017 a 2018 a dalších školení) jsou uvedeny v přílohové části zprávy (přílohy 7.3a až 7.3h).</p>
--	---

2.2. Dosažení cílů ve vztahu ke stanoveným indikátorům – efektivnost (aktualizovaný přehled)

Plánované cíle projektu	Realizováno (kvantitativní a kvalitativní hodnocení)
<p>Střednědobým cílem a dokladem „změny chování“ by měl být pokračující zájem o daný typ regionálních evaluačních školení formátu mini-IPDET s využitím nově navržených modulů.</p> <p>Indikátorem úspěchu bude využití resp. testování nově navržených modulů minimálně na dvou regionálních školeních v letech 2017 a 2018.</p>	<p>Přestože hlavní využití upravených školících modulů bylo plánováno v roce 2018, lze konstatovat, že indikátory na úrovni střednědobého cíle byly dosaženy již v roce 2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Školení EPDET 2017 absolvovalo 48 účastníků. Výsledky evaluace školení ze strany absolventů jsou uvedeny v příloze 7.3d. Ohlasy na síti absolventů IPDET potvrzují zájem o pokračování programu IPDET i po ukončení podpory Carleton University Ottawa (ve spolupráci s ČZU jsme podali Světové bance nabídku na převzetí IPDET od roku 2018, podle předběžných informací byl však vybrán jiný uchazeč). Pozvánka na EPDET 2018 v Praze již byla zveřejněna v síti IPDET. • Další alternativních formátů školení (v české či anglické jazykové verzi) se zúčastnilo celkem 142 osob. • Tři doplňková školení byla formalizována – dva semestrální kurzy na ČZU a certifikované školení „Evaluační minimum“ ČES.
<p>Bezprostředním cílem je oficiální uznání nového školícího systému ze strany spoluředitelů IPDET a Správní rady IDEAS a zachování garance těchto renomovaných institucí pro nové schéma školení.</p> <p>Indikátorem úspěchu bude oficiální šíření</p>	<p>Rovněž indikátory na úrovni bezprostředního cíle byly dosaženy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • EPDET 2017 byl úspěšně propagován ze strany IPDET i IDEAS, jejich podpora přetrvává, včetně možnosti využití log obou organizací na certifikátech EPDET. • Absolventům EPDET 2017 bylo opět nabídnuto

pozvánky na školení EPDET 2017 prostřednictvím moderovaných diskusních fór absolventů IPDET a členů IDEAS a pokračující možnost využití log obou institucí na certifikátu školení.	bezplatné roční členství v mezinárodní evaluační asociaci IDEAS. • Pozvánka na EPDET 2018 již byla distribuována prostřednictvím moderované sítě IPDET (ke dni 15. 1. 2018 bylo registrováno prvních 14 zájemců).
--	--

2.3. Přířnos k naplnění rozvojového záměru projektu – dopady (včetně pravděpodobnosti dosažení stanovených indikátorů)

Záměrem (očekávaným dopadem) projektu je uplatnění získaných znalostí, dovedností a zkušeností při zlepšování kvality evaluací v zemích a institucích reprezentovaných absolventy školení EPDET/IPDET. Historická zkušenost potvrzuje vysokou pravděpodobnost naplnění tohoto dlouhodobého záměru. Řada českých absolventů EPDET se aktivně zapojuje do evaluací českých i mezinárodních projektů a programů. Přetrvávají kontakty a výměna zkušeností se zahraničními absolventy a na řadě evaluací už se podílely mezinárodní týmy. Absolvování školení formátu EPDET je uznáváno jako naplnění jednoho z kvalifikačních kritérií pro evaluace rozvojových projektů a programů v gesci MZV. Dokladem pozitivní reflexe předcházejících školení EPDET a využívání zkušeností je mimo jiné také fakt, že 24 ze 48 absolventů EPDET 2017 se zúčastnilo na základě doporučení předchozích absolventů a dalších 9 se registrovalo na základě doporučení svých kolegů či vedoucích pracovníků. Opakovaně je vysoká míra zapojení mezinárodních agentur a programů, zejména OSN (15 účastníků v roce 2017) a vládních institucí (16 účastníků v roce 2017). Absolventi EPDET 2017 reprezentovali 35 různých zemí.

Průzkum mezi bývalými absolventy EPDET je zvažován v průběhu jara 2018, v souvislosti s propagací EPDET 2018 i nového formátu IPDET 2.0 (v návaznosti na finálním rozhodnutí Světové banky o nové pořadatelské organizaci tohoto školení).

2.4. Klíčové předpoklady a rizika (ověření stanovených a nově identifikovaných externích faktorů)

- V průběhu realizace (vliv na realizaci aktivit a na výstupy projektu)

Problémem mohlo být zajištění testování resp. získání zpětné vazby od účastníků pilotování nových modulů, například v případě zrušení tréninku EPDET 2017 kvůli nedostatečnému počtu zájemců. Toto riziko nenastalo – EPDET 2017 naplnil potřebnou kapacitu. Oba hlavní lektori EPDET pak odsouhlasili spolulektorování Daniela Svobody. V květnu 2017 proběhl již de facto druhý testovací workshop jednoho z nových modulů (po prvním testování v prosinci 2016) a další tři související workshopy pak v červenci a prosinci 2017. Moduly EPDET nebo jejich mutace jsou využívány také ve dvou semestrálních kurzech na České zemědělské univerzitě v Praze.

- Na úrovni cílů projektu (vliv na využití výstupů projektu)

Využití výstupů jsme předpokládali zejména při budoucích školeních EPDET (bude-li přetrvávat zájem o námi organizovaná školení). Výstupy jsme nabídli stávajícím lektorům a budeme je také nabízet organizátorům a zájemcům o organizaci obdobných školení. Nové moduly budeme používat a postupně aktualizovat také při vlastních školeních realizovaných nad rámec EPDET/IPDET (mj. ve školících programech ČES a ČZU). Udržitelnost výsledků – budoucí využitelnost výstupů projektu proto považujeme za vysoce pravděpodobnou.

- Na úrovni dopadů a udržitelnosti (vliv na pokračování přínosů)

Změna jakéhokoliv systému nebo přístupů vyžaduje silnou politickou podporu, dlouhodobé sledování a využívání výsledků a reagování na vývoj v oboru a na nové výzvy. Zatímco jsme plně zapojeni do úprav systému evaluací v České republice, nelze jednoduchým způsobem ověřit, nakolik úspěšní jsou další absolventi EPDET. Je také zjevné, že řada absolventů v průběhu posledních jedenácti let změnila zaměstnavatele nebo svou pracovní pozici a někteří z nich už v oblasti evaluací nepracují. Všechna hodnocení dosavadních školení EPDET nicméně dokladovala vysokou pravděpodobnost využití získaných znalostí a dovedností (86,63 % v roce 2017). Věříme proto, že školení EPDET a IPDET byla a budou pro účastníky přínosem a že se nám podaří dlouhodobé pozitivní dopady potvrdit, mj. i prostřednictvím moderovaného diskusního fóra IPDET nebo samostatného průzkumu mezi absolventy (v daném případě však nepředpokládáme příliš vysokou návratnosti vzhledem k častým změnám kontaktních údajů).

- Neočekávané problémy či neplánované přínosy

Neočekávaným problémem se stalo odstoupení Carleton University Ottawa od pořádání IPDET. Tento problém se však současně stal největší výzvou a možná i přínosem našeho projektu – jednak jsme byli ve spolupráci s ČZU schopni připravit pro Světovou banku nabídku na převzetí tohoto celosvětového kurzu (byť nakonec nebyla vybrána) a jednak tato situace přinesla dobrou příležitost pro využití připravených aktualizací přednáškových modulů a cvičení IPDET. Současně se v roce 2017 stal EPDET hlavní alternativou pro zájemce o podobná mezinárodní školení. Po rozhodnutí Světové banky o novém pořadateli IPDET 2.0 oslovíme vybranou instituci a pokusíme se navázat přímou spolupráci.

Nad rámec původního plánu byly v podzimním semestru realizovány kurzy projektového managementu (pro studenty bakalářského a magisterského studia a pro zahraniční stipendisty) a monitoringu a evaluací na ČZU.

3. Hodnocení průřezových principů – udržitelnost (cca 2 strany)

3.1. Vlastnictví tématu projektu cílovými skupinami (zájem o projekt, zapojení do všech jeho fází)

Projekt vychází z potvrzeného zájmu o nabízená evaluační školení (EPDET a IPDET). Absolventi i noví zájemci o školení nám vyjadřují podporu a také důležitou zpětnou vazbu (při evaluacích EPDET i při návrhu programu dalších školení). Vzdělává také zájem o cílená evaluační školení v ČR nad rámec EPDET – viz celkem čtyři školení realizovaná v roce 2017 spolky Development Worldwide nebo ČES a dva semestrální kurzy na ČZU.

V roce 2017 se ve spolupráci ČES a MZV uskutečnily také dva specializované workshopy – k hodnocení rozvojových evaluací za rok 2016 a k evaluacím plánovaným na rok 2018. Daniel Svoboda nadále působil jako člen referenční skupiny evaluací MZV.

3.2. Sociální a kulturní faktory (podstatné pro realizaci nebo výsledky projektu)

Za 11 let již trénink EPDET absolvovalo 539 účastníků ze všech rozvojových sektorů. Každoročně je zastoupeno přibližně 25 až 35 zemí, prakticky ze všech kontinentů. Sociální a kulturní faktory proto nejsou zohledňovány pouze ve věcné náplni školení a ve výběru případových studií pro skupinovou práci, ale musí být zvažovány také při vlastní organizaci školení. Důležitým aspektem EPDET je propojování účastníků z různých zemí, sektorů a kultur, což kromě výměny zkušeností napomáhá rovněž posilování vzájemného respektu.

3.3. Specifické aspekty týkající se lidských práv a rovného přístupu mužů a žen

Lidská práva a rovný přístup žen a mužů jsou integrální součástí všech kvalitních evaluací a tedy i našich vzdělávacích modulů. Jedna ze základních případových studií EPDET se přímo věnuje genderové spravedlnosti, ale důraz na lidská práva a na lidskou důstojnost je průřezovým principem všech používaných příkladů projektů. Je také zjevné, že ani samotné školení není v žádném případě diskriminační - účast žen na EPDET prakticky vždy přesahovala 60 % (71 % v roce 2017).

V roce 2017 jsme také připomínkovali připravovanou metodiku hodnocení průřezových principů a podporovali její využití v evaluacích MZV.

3.4. Vlivy na životní prostředí (zohlednění/zahrnutí environmentálních aspektů v projektu)

Obdobně jako lidská práva, také důraz na environmentální pilíř udržitelného rozvoje musí být integrální součástí všech rozvojových evaluací a souvisejících školení. Dílčí environmentální aspekty jsou zahrnuty v případových studiích EPDET pro práci v malých skupinách (za primárně environmentální projekt lze považovat příklad ze Sierra Leone). Několik projektů navržených studenty ČZU se cíleně zaměřilo na ochranu životního prostředí (dva projekty se věnovaly omezení plastových odpadů, jeden byl zaměřený na přístup k nezávadné vodě, jeden na bezpečnost potravin, tři projekty se týkaly ochrany zemědělských plodin; prvky environmentálních přístupů se objevily i ve zbývajících projektech).

3.5. Podmínky pro udržení výsledků projektu v zemi realizace (legislativní, institucionální, finanční, politické, good governance, strategie odchodu a možný multiplikační efekt)

11 let historie školení EPDET v České republice a na Slovensku je důkazem dlouhodobé udržitelnosti. Od roku 2010 probíhá školení bez dotací z programu zahraniční rozvojové spolupráce České republiky či od jiných donorů, veškeré náklady jsou pokryty z účastnických poplatků. Současně je EPDET nadále pořádán jako nezisková akce, aby mohlo školení zůstat přístupné účastníkům ze zemí EU13 a ze zemí rozvojových, nebo účastníkům z neziskového sektoru. Vzhledem k tomu, že úspěšnost závisí jednak na dostupnosti hlavních lektorů IPDET (Ray C. Rist a Linda G. Morra Imas) a jednak na schopnostech a zkušenostech organizačního týmu (Development Worldwide a Slovenská evaluační společnost), byl projekt „EPDET CZ – Česká evaluační škola“ zaměřen na aktualizaci školících materiálů i programu a na zapojení dalších lektorů a facilitátorů (v roce 2017 jako lektori a facilitátoři EPDET působili Daniel Svoboda a Dmitrij Švec). Tyto výstupy a očekávané výsledky by měly usnadnit převzetí školení formátu mini-IPDET dalšími potenciálními organizátory i lektory.

Na druhou stranu nelze bez externí finanční podpory zajistit udržitelnost celého programu IPDET, který je koncipován pro 150 – 200 účastníků na období 2 – 4 týdnů (2 týdny základní curriculum a 2 týdny paralelních odborných workshopů). Tento model mimo jiné vyžaduje podstatně vyšší náklady na lektory (až 20 lektorů), na organizační tým, ubytování, stravování a program o víkendech. Proto je účastnický poplatek výrazně vyšší (15 000 USD na čtyři týdny) a zhruba 45 % účastníků musí být sponzorováno (mj. Global Affairs Canada, UKAID, DANIDA, Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands, Swiss Agency of Development and Cooperation, UNFPA). Také z tohoto důvodu je nezbytné zastřešení ze strany Světové banky, která současně vyžaduje odbornou garanci vybrané akademické instituce. Přestože lze v Praze očekávat nižší náklady (a tedy i nižší účastnický poplatek) než v kanadské Ottawě, byla by pro úspěšné konání IPDET v Evropě a pro zachování dostupnosti pro zájemce z ČR a dalších zemí EU13 nutná také jejich podpora z národních programů. Tato podmínka zatím nebyla naplněna, což byl patrně jeden z důvodů, proč nebyla přijata naše společná nabídka s Českou zemědělskou univerzitou v Praze.

3.6. Informovanost o projektu v zemi realizace i v České republice (dopady informačních aktivit)

Naše nabídka na převzetí organizace IPDET od roku 2018 byla de facto jediná, která byla publikována prostřednictvím otevřeného komunikačního portálu IPDET. Pomocí tohoto portálu jsou také zveřejňovány pozvánky na náš evropský trénink EPDET. Tento fakt i zkušenosti a pozitivní ohlasy dosavadních 11 ročníků EPDET výrazně zvyšují viditelnost a renomé České republiky u odborné veřejnosti zapojené do realizace a evaluací rozvojových projektů a programů.

4. Hodnocení řízení projektu – management (cca 1 strana)

4.1. Rozdělení odpovědností v týmu realizátorů (podíl na řízení i monitoringu projektu)

Za kompletní řízení, monitoring a reporting projektu byli odpovědní Daniel Svoboda a Dmitrij Švec. Od října 2017 nahradil Dmitrije Švece (který nastoupil na novou pracovní pozici v zahraničí) další člen Development Worldwide, Petr Honskus. Externí účetnictví je zajišťováno společností Patricia, s.r.o. (paní Lindou Škárovou) a pravidelné finanční audity jsou realizovány firmou AUDIT FINANCO, spol. s r. o. (zastoupenou auditorem Ing. Ivo Rambouskem).

4.2. Rozdělení odpovědností v partnerských organizacích (podíl na řízení i monitoringu projektu)

Organizaci EPDET 2017 zajišťovala Dagmar Gombitová ze Slovenské evaluační společnosti se svým týmem a s podporou Development Worldwide. Hlavními lektory byli opět Ray C. Rist a Linda G. Morra Imas. Daniel Svoboda se lektorsky podílel na dvou modulech a společně s Dmitrijem Švecem také na facilitaci pracovních skupin. Martin Páv opět moderoval „evropský“ workshop po skončení EPDET. Všechny aktualizované moduly EPDET převzala pro kurz monitoringu a evaluací na České zemědělské univerzitě v Praze paní Petra Chaloupková. Na dalších školeních souvisejících s projektem se kromě Daniela Svobody podíleli zástupci České evaluační společnosti Vladimír Kváča jako lektor a Lucie Bučinová jako facilitátorka.

Experti z České evaluační společnosti, organizátoři a lektori jednotlivých školení (včetně obou amerických lektorů) poskytovali zpětnou vazbu ke školícím modulům a dalším připraveným podkladům

(které jsou sdílené v systému Dropbox resp. Google Disc). Prezentace, cvičení a podklady pro kurzy na ČZU jsou k dispozici v interním online systému Moodle. U semináře a školení České evaluační společnosti a školení EPDET proběhlo písemné hodnocení ze strany účastníků (viz přílohy 7.3a, 7.3d a 7.3g), přiloženy jsou rovněž předběžné výsledky hodnocení kurzu na ČZU (příloha 7.3e).

5. Poznámky k čerpání finančních nákladů (cca 1 strana)

5.1. Porovnání celkového čerpání ve vztahu k plánu

K 31. 12. 2017 byla vyčerpána celá výše dotace ČRA, při částečném navýšení celkového rozpočtu (o 4 %) a vlastního spolufinancování. Celkové vynaložené náklady činily 384 591 Kč (plánováno bylo 369 000 Kč), z toho bylo hrazeno z dotace plánovaných 250 000 Kč (65 % nákladů) a z vlastních zdrojů 134 591 Kč (35 % nákladů). Formou in-kind nad rámec projektu byly hrazeny další náklady ve výši 134 764 Kč. Všechny náklady projektu jsou uvedeny ve Finanční zprávě v příloze 7.1.

Přehled čerpání rozpočtu k datu 31. 12. 2017 (Kč)

Kategorie	Schválený rozpočet	Čerpáno celkem	Z toho dotace čerpáno (plán)	Vlastní zdroje čerpáno (plán)
Osobní náklady	228 000	228 000	160 000 (160 000)	68 000 (68 000)
Cestovné	1 830	8 281	1 280 (1 280)	7 001 (550)
Vybavení a dodávky	0	0	0 (0)	0 (0)
Přímé náklady	110 000	120 057	77 000 (77 000)	43 057 (33 000)
Subdodávky	23 425	22 488	8 380 (8 380)	14 108 (15 045)
Přímá podpora	0	0	0 (0)	0 (0)
Ostatní přímé náklady	0	0	0 (0)	0 (0)
Administrativa (max. 7%)	5 745	5765	3 340 (3 340)	2 425 (2 405)
Celkový rozpočet	369 000	384 591		134 591 (119 000)
Z toho prostředky ZRS ČR	250 000		250 000 (250 000)	

5.2. Zdůvodnění případných změn rozpočtu nebo potřebných přesunů mezi položkami

Žádné významné změny rozpočtu ani přesuny mezi položkami hrazenými z dotace ČRA nebyly potřebné. Celkové náklady jsou však mírně vyšší, zejména kvůli vyšším přímým nákladům (cestovné, telefon a internet). Veškeré vícenáklady byly uhrazeny z vlastních zdrojů Development Worldwide. Mimo projekt bylo formou in-kind hrazeno cca 50 % nákladů souvisejících s pronájmem a provozem kanceláře projektu a také část subdodávek (mj. účetnictví a finanční audit).

6. Závěry a doporučení (maximálně cca 2 strany)

6.1. Celkové hodnocení dosavadního průběhu realizace projektu

V prvním čtvrtletí bylo nezbytné připravit, projednat a odsouhlasit podrobný program EPDET 2017, který se konal 17. - 22. 9. 2017 v Bratislavě. Následně byla zahájena příprava aktualizovaných modulů, jejichž první revize byla dokončena v srpnu 2017. Vzhledem k vývoji situace s IPDET po odstoupení Carleton University Ottawa jsme také v průběhu března až června věnovali poměrně velkou energii přípravě nabídky na převzetí tohoto renomovaného tréninku. V dané chvíli již nešlo jen o zlepšování formátu mini-IPDET, ale o zlepšení a zachování „mateřské“ letní školy IPDET. Projekt tak získal zcela nový rozměr.

Od května do prosince pak probíhalo testování dalších školících modulů (workshop a školení ČES, dvě samostatná školení organizovaná pro společnosti Light for the World a GEOTest a dva semestrální kurzy pro několik skupin studentů na ČZU).

Po skončení EPDET 2017 byly do prosince 2017 znovu aktualizovány všechny školící moduly a byla zahájena příprava EPDET 2018, který se v případě dostatečného počtu registrovaných uskuteční v září 2018 v Praze (pozvánka byla sdílena v síti IPDET dne 3. 1. 2018).

Lze konstatovat, že většina projektových aktivit byla při zachování rozpočtu realizována v podstatně větším rozsahu, než bylo původně plánováno. Větší je rovněž rozsah projektových výstupů. Naší hlavní snahou bylo zatraktivnit školení a zvýšit interakci mezi lektory a účastníky. Všechny aktualizované moduly proto zahrnují konkrétní příklady a cvičení, krátké testy a úkoly, které musí absolventi splnit. Protože v časově omezeném formátu týdenního školení EPDET není dostatek prostoru pro identifikaci a přípravu vlastního projektu určeného pro evaluaci, bylo připraveno 8 rozdílných případových studií, ze kterých si mohou účastníci vybrat. V kurzech na ČZU je naproti tomu úvodním úkolem příprava vlastního projektu v jednotlivých (maximálně pětičlenných) týmech. Tento přístup zvyšuje zapojení a tedy i vlastnictví projektových námětů studenty a současně umožňuje lepší pochopení projektové logiky. Nezbytnou a důležitou součástí jsou v obou případech týmové prezentace výsledků skupinové práce.

Již v průběhu roku se podařilo naplnit bezprostřední cíl projektu – tedy uznání a garance nového systému EPDET ze strany IPDET a IDEAS (také jsme získali garanci dalších školení ze strany ČES a ČZU), a de facto již také střednědobý cíl – potvrzení (a posílení) zájmu o poskytovaná evaluační školení. Naplnění cílů by mělo přispět k dosažení záměru – tedy k uplatnění získaných znalostí, dovedností a zkušeností při zlepšování kvality evaluací v zemích a institucích reprezentovaných absolventy našich školení.

6.2. Plán realizace pro následující období (aktualizovaný na základě průběžného monitoringu)

Projekt jako takový byl ukončen v prosinci 2017. Veškeré připravené školící moduly však budou nadále podle potřeby aktualizovány a využívány při akcích ČES nebo DWW (moduly jsou sdíleny v interních sítích jednotlivých organizací a lektorů). Byla ukončena základní příprava EPDET 2018 a pozvánky jsou distribuovány od začátku ledna 2018. V průběhu roku 2018 bude pokračovat logistická a odborná příprava již 12. ročníku tohoto školení. Správní rada ČES odsouhlasila pokračování školení „Evaluační minimum“ a jeho nadstavbových částí. Nově nabízíme mentoring v jednotlivých organizacích zabývajících se evaluacemi, ať už z pozice zadavatelů nebo evaluátorů. Pokračovat by měly kurzy na ČZU.

6.3. Doporučení pro zvýšení udržitelnosti výsledků projektu po jeho ukončení

Přestože Světová banka dosud oficiálně neoznámila výsledky výběru nového organizátora školení IPDET 2.0 a přestože je pravděpodobné, že se bude jednat o renomovanou instituci z Anglie, rozhodli jsme se i pro rok 2018 nabídnout evropský formát školení EPDET, který by se měl v případě dostatečného počtu účastníků uskutečnit v září 2018 v Praze (ke dni 15. 1. 2018 bylo přihlášeno prvních 14 zájemců). Potenciální evropská konkurence nicméně může naši akci ohrozit, protože vzhledem k neziskovému charakteru akce a bez dotací nelze EPDET zajistit pro méně jak 45 účastníků. Nemůžeme současně nabídnout systém stipendií pro účastníky z neziskových organizací nebo z rozvojových zemí, které dosud poskytovalo celosvětové školení IPDET. Navíc je potřebné uhradit část nákladů předem (například první záloha na ubytování musela být zaplacená již v prosinci 2017). Přesto věříme, že se nám i díky výsledkům úspěšně dokončeného projektu podaří tradici EPDET v České republice a na Slovensku udržet.

6.4. Doporučení pro replikaci přístupů (využití zkušeností při realizaci dalších projektů, inovace, příklady dobré praxe, pokračování ve spolupráci s mezinárodními partnery, apod.)

Výsledky projektu – jednotlivé aktualizované moduly a doprovodné materiály – jsou sdíleny s hlavními lektory IPDET a dalšími partnery. Z časových a finančních důvodů jsme se však nemohli zúčastnit prosincové konference IDEAS a ReLAC v Mexiku, kde jsme chtěli nabídku našich školení prezentovat (mj. v rámci schváleného konferenčního příspěvku zahrnujícího výsledky projektu EPDET CZ).

Ve spolupráci s ČZU budeme znovu usilovat o přípravu skript pro management projektového cyklu. Nadále se budeme snažit zapojit do přípravy nového manuálu projektového cyklu České rozvojové agentury, resp. MZV (proto předkládáme závěrečnou zprávu projektu také v námi navrženém formátu).

V Praze, 15. 1. 2018

Mgr. Daniel Svoboda
předseda Development Worldwide, z.s.

Seznam a vysvětlení použitých zkratk

ČES	Česká evaluační společnost
ČR	Česká republika
ČRA	Česká rozvojová agentura
ČZU	Česká zemědělská univerzita v Praze
DANIDA	Danish International Development Agency
EPDET	European Program for Development Evaluation Training
IDEAS	International Development Evaluation Association
IPDET	International Program for Development Evaluation Training
M&E	Monitoring and Evaluation
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
PDF	Portable Document Format
PPT	PowerPoint
ReLAC	Red de Seguimiento, Evaluación y Sistematización de América Latina y el Caribe
SES	Slovenská evaluační společnost
UNFPA	United Nations Population Fund
z.s.	zapsaný spolek

7. Přílohy

7.1 Finanční zpráva

7.2 Aktualizované schéma intervenční logiky

7.3 Dokumentace jednotlivých aktivit a souvisejících výstupů (jednotlivé prezentace a odborné podklady předloženy pouze elektronicky):

- a) Workshop konference ČES (prezentace a hodnocení workshopu)
- b) Školení pro Light for the World (program a prezentace)
- c) Školení pro GEOtest (program a prezentace)
- d) EPDET 2017 (program, prezentace, případové studie a hodnocení školení)
- e) Kurz managementu projektového cyklu ČZU (rámcový program, prezentace, vybrané podklady a předběžné hodnocení kurzu)
- f) Kurz monitoringu a evaluací ČZU (stručné hodnocení; prezentace identické s EPDET 2017)
- g) Evaluační minimum ČES (rámcový program, prezentace a hodnocení kurzu)
- h) EPDET 2018 (pozvánka s předběžným programem)